

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne odira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 8-20, za pol leta Kron 3-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Peštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON II. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Skupni finančni minister.

ISCHL 15. (Kor.) Skupni finančni minister dr. vit. Bilinski s soprogo se je danes po dvemesečnem bivanju v Ischlu odpeljal na Dunaj.

Cesarske vojaške vaje.

DUNAJ 15. (Kor.) Včeraj so se pričele velike vojaške vaje pod vodstvom nadzorika celokupne oborožene sile prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda. Ob 7 zjutraj je prestolonaslednik čelil na nevtrskemu vodstvu na trgu v Chotovu in se dal poučiti o stanju obeh armad. Nato se je odpeljal v manevrsko ozemlje.

Načelnik generalnega štaba odstopi.

PRAGA 15. (Izv.) V tujakšnji politični krog se zatrjuje, da poveljnik južne armade pri cesarskih manevrih na južnem Češkem, general Auffenberg, bliski vojni minister, odstopi takoj po končanih manevrih. V zvezi z njegovim odstopom pa se sporoča tudi dosedaj še ne kontrolirana vest, da namerava z njim vred odstopiti tudi načelnik generalnega štaba Conrad pl. Hölzendorf in da stopi na njegovo mesto general-major Cziczercz.

Komisar bar. Skerlec v Budimpešti.

ZAGREB 15. (Ogr. biro) Kraljevi komisar baron Skerlec je danes odpotoval za dalje čara v Budimpešto, kjer se bo z merodajnimi činitelji posvetoval o nadaljnjih korakih v svrhu razvozljanja hrvatskega vprašanja.

Komenskega šole na Dunaju.

PRAGA 15. (Izv.) Z Dunaja poročajo, da je izdalo nižjeavstrijsko ministrstvo pred par dnevi odlok, s katerim se razveljavi zatvoritev šol Komenskega v III. okraju. To je že tretji odlok namestitvi v prilog tej šoli. Na podlagi tega zadnjega odloka bi se bili morali odstraniti sedaj pečati s te šole, magistrat pa je vložil rekurs na notranje ministrstvo, tako da se šola sedaj še ne bo otvorila.

Srbski kralj Peter pride na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 15. (Izv.) Tujakšnji listi zopet beležijo vest, da srbski kralj Peter obišče avstrijskega cesarja na Dunaju. Značilno je pa zlasti to, da beleži to vest tudi vladni list „Pester Lloyd“, ki piše, da pride koncem septembra srbski ministrski predsednik Pašić na Dunaj in se tedaj dogovori z ministrom zunanjih zadev grofom Berchtoldom o vseh podrobnostih kraljevega obiska.

Demonstracije v Zadru.

ZADER 15. (Izv.) Kakor znano, se je v nedeljo vršilo tu zborovanje laškega visokoločkega dijaštva, na katerem je bila sklenjena obnovitev živahne agitacije za laško univerzo v Trstu. Zborovanja se je udeležilo tudi veliko laškega prebivalstva. Ko se je shod zaključil, so šli zborovalci v skupnem pohodu po ulici in se demonstrativno izkazali Hrvate s klici „živiva Zara Italijana!“ Hrvatje pa so že prej sklenili, da se ne bodo dali izživati po laških demonstrantih in jim preprečili njihov načrt. Več tisoč oseb broječa hrvatska množica je odločno protestirala proti italijanskemu izživanju, in je prišlo celo do hudih spopadov nad Hrvatji in Italijani. Na obeh straneh so se pretepali s palicami in se obmetavali s kamenjem. Polcija in orožništvo sta bila izpo-

četka skoraj brez moči. Šele ko je prišla pomoč iz okolice, se je redarstvu in orožništvu posrečilo razločiti obe stranki.

Bolgarsko-turška kriza.

CARIGRAD 15. (Kor.) Mejna črta, ki so jo predlagali bolgarski delegati, se znatno razlikuje od one, ki jo je predlagala Turčija. Ureditev vprašanja državne pripadnosti se najbrž reši pozneje.

SOFIJA 15. (Izv.) V tujakšnji poučenih krogih zatrjujejo, da se v konferenci pooblaščenec reši teritorialno vprašanje že jutri, ostala podrobna vprašanja pa se rešijo v najkrajšem času. Bolgarom gre sedaj le še zato, da bi dobili Demotiko, dočim so se že odrekli Drinopolja in Lozengrada.

Mirovna pogajanja.

CARIGRAD 15. (Izv.) O dosedanjih mirovnih pogajanjih so obenem z vestmi, da se stavijo mirovnim pogajanjem na pot velike težave, krožile v javnosti prav tako tudi vesti, da je pričakovati v najkrajšem času ugodne rešitve mirovnega vprašanja. Resnica pa je najbrž nekako v sredi, namreč, da je res pričakovati, da se sporazumejo obojestranski pooblaščenca, da pa vendar v kratkem času, kakor se je zatrjevalo z nekaterih strani, ne pride še do miru. Napredovala so pogajanja gotovo najbolj v zadnjih konferencah in se je sporazum v resnici že dosegel v nekaterih važnih točkah zlasti glede meje. Tudi zadnja konferenca v soboto je imela zasebni značaj in se ni napravila o njej zapisnik.

Sklenitev miru.

DUNAJ 15. (Izv.) Kakor se danes poroča iz Carigrada, se mir med Bolgarsko in Turško sklene najbrž že to soboto.

Dr. Danev obtožen veleizdaje.

SOFIJA 15. (Kor.) „Bolgarska brzojavna agencija“ poroča: Vest iz Carigrada, da naj bi bil bivši ministrski predsednik dr. Danev obtožen veleizdaje, so popolnoma izmišljene.

Odprava bolgarskega poslanstva na Cetinju.

SOFIJA 15. (Izv.) Uradni „Mir“ potrjuje vesti dunajskih listov, da namerava bolgarska vlada odpraviti bolgarsko poslanstvo na Cetinju in ga nadomestiti s poslanstvom za kneževino Albanijo.

Srbsko-grška meja.

BELGRAD 15. (Kor.) Po dogovoru med srbsko in grško vlado bo mejna komisija jutri nadaljevala svoja dela od Gjevjele dalje. Dokler ne ugotovi komisija meje, se uredi oporekna mejna črta diplomatskim putem. Grška vlada sprejme najbrž predlog srbske vlade glede tega ozemlja.

Turki proti Bolgarom v Traciji.

CARIGRAD 15. (Kor.) Kakor poročajo listi, nadaljuje provizorična vlada v Traciji organizacijo obrambe in pobira davke. Upa, da popolnoma prežene Bolgare ali pa jih prisili, da se vdajo.

Albanska meja.

SKADER 15. (Kor.) Člani mednarodne komisije za določitev meje med Črnogoro in Albanijo odide baje že danes v dotično ozemlje, da začne svoje delo.

Četaški vodja Sandanski umorjen.

DUNAJ 15. (Izv.) „Albanska korespondenca“ javlja iz Carigrada, da so slovitega

četaškega vodjo Sandanskega umorili Grki v Melniku.

CARIGRAD 15. (Izv.) K umoru vodja četašev Sandanskega se poroča, da grški listi zanikajo vest, da bi bili Grki krivi smrti Sandanskega, in dolže bolgarske četaše same, da so se iznebili Sandanskega, ki je imel med četaši mnogo neprijateljev.

Japonsko-kitajski spor.

Vojna neizogibna.

LONDON 15. (Izv.) Iz Tokio poročajo, da je vojna med Japonsko in Kitajsko neizogibna in da izbruhne najbrž že v kratkih dneh. Razburjenje na Japonskem je velikansko in ljudstvo naravnost zahteva, da napove Japonska vojno.

Kitajska vlada je zavrnila prvo japonsko noto, v kateri je japonska vlada zahtevala zadoščenja za dogodke v Nankingu, ker je bila nota preostira in zahteva prevrščke. Japonska je nato podala drugo noto, ki je bila blažja nego prva, in s to se sedaj bavi kitajska vlada.

Na Kitajskem se povsod nabirajo vojni so vse železnice in ceste poplavljen z vojaškimi transporti, ki odhajajo proti morški obali. Sibirsko-mandžurska železnica je ustavila ves tovorni promet.

Iz Sangaia poročajo, da so danes tamkaj napadli Kitajci štiri Japonce, ki so prišli iz japonskega konzulata. Vsi štirje so bili težko ranjeni.

Položaj na Japonskem.

TOKIO 15. (Kor.) Kakor se zatrjuje, obstoji poleg že znanih japonskih zahtev še ena, ki je Kitajska dosedaj ni izpolnila. Javno mnenje na Japonskem je razočarano zaradi popustljivosti Kitajske. Časopisje smatra japonske zahteve za nezadostne in očita japonski diplomaciji slabostnost ter zahteva, naj vlada odstopi.

DUNAJ 15. (Izv.) Napetost na daljnem vzhodu traja da je kljub temu, da je Kitajska izjavila, da hoče ugoditi japonskim zahtevam. Japonska pač hoče izrabiti sedanjo desorganizacijo Kitajske, da izvede svoje imperialistične načrte ter si zagotovi na emah hegemonijo v vzhodni Aziji. Zato tudi gotovo najde kak vzrok, da se bo mogla vmešati v kitajske zadeve. Že sedaj se namreč sklicuje japonska vlada na baje zelo nevarno gibanje, ki zahteva z vso odločnostjo vojno s Kitajsko.

Položaj pa je še bolj kompliciran zato, ker so stopile na pozorišče tudi Zvezne države ameriške, ki nikakor nočejo, da bi postala njihova stara tekmovalka Japonska premočna in bi tako ogrozila dosedaj sigurno nadvlado Zedinjenih držav nad Tihim oceanom. Amerika gotovo ne pripravi, da bi preveč oslabela Kitajska in se na njen račun okrepila Japonska.

Kakor se poroča iz Londona, je napetost med Kitajsko in Japonsko toliko, da je pričakovati izbruh vojne že v par dneh. Japonska mobilizira svojo armado z vso hitrostjo.

Morilec svojega profesorja.

LVOV 15. (Kor.) Pred tujakšnji potrotnim sodiščem se je pričela danes razprava proti učiteljskičniku Eliji Dzegaljo, ki je dne 11. junija t. l. umoril svojega profesorja Karla Butkovskega s strelom iz revolverja. K razpravi je povabljenih 24 prič in bo trajala razprava tri dni.

Istega dne je šel k markizi. Bila je sama, ker se je nje teta odpeljala za nekaj dni v Pariz k svojemu sinu.

Maldo vdovo, ki si je poveljnika ob nje prve obisku ogledala ter ga opazovala veliko natančneje, nego je to priznala svoji teti, je veselilo, da ga zopet vidi; v enoličnosti in dolgočasju, v katerem je živela, bi jej bil tudi kak nepomembnejši obisk v prijetno izpremembo, a Maurice jej ni bil brezpomemben: saj je bil nje nasprotnik, in vsekakor človek za kakršnjega se interesiramo. Veselilo bi jo, da je v tem svojem nasprotniku, v tem rivalu, v tem sovražniku našla navaden individui, neolikanege vojaka, kakkega neprijetnega patrona, in v pravo veselje bi jej bilo, da bi mu dala občutiti vso svojo premoč, da bi mu pokazala se svojim postopanjem, kako nizko ga cenil.

Žal pa — in to je takoj izpoznala v svoje ozlovoljenje — je govorila iz njegove osebnosti, iz strogo lepih potez njegovega obraza, neka duševna plemenitost; njegove temnomodre oči so sijale duha, duhovitost je blestela na visokem čelu, njegov govor in vse njegovo bistvo je ovajalo znamenitega moža. Marianni se je zdelo jako žalostno, ako je tak mož krivo scdi in zančuje, mož, ki je ob enem tako imponiral in bil tako vabiljiv, ki se je kazal tako resnega

Chelmska gubernija.

CHELM 15. (Kor.) „Petrograjska brzojavna agencija“ poroča, da je ureditev chelmske gubernije končana. Ob tej priliki se je vršil v novem gubernijskem stolnem mestu velika slavnost ob velikanski udeležbi prebivalstva.

Kolera.

BUDIMPEŠTA 15. (Kor.) Po poročilu ministra notranjih zadev so z dežele naznačili zopet 12 novih slučajev bolezni, ki kaže sumljive znake kolere.

Shod zaupnikov

„Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri“ v Dekanah.

(Izvirno poročilo).

Dne 4. t. m. se je vršil v prostorih „Konsumnega društva“ v Dekanah shod zaupnikov „Političnega društva za Hrv. i Slov. v Istri“, katerega so se udeležili predsednik g. dr. D. Trinajstić, d. ž. in dež. posl. g. prof. Matko Mandić, gg. dež. posl. sl. g. Jos. Pangerc in Jos. Valentić, č. g. dekan I. Škrbec, mnogo duhovščine, učiteljev in drugih zaupnikov, med tem tudi g. I. Piciga, župan istotam in g. I. Kocjančič, župan v Marezigah.

Predsednik shoda, g. dr. D. Trinajstić, je v svojem nagovoru z lepih besedami pozdravil zaupnike. Na to je posegel nazaj v zgodovino razvoja našega naroda v Istri, ki nam priča, kako trd je bil boj z našimi narodnimi nasprotniki, ki so si stivali nalogo, da nas vržejo v morje. „Oni so nam vrgli rokavico“ in mi smo jo sprejeli ter častno dosegli skoro da popolno zmago nad našimi sovražniki. Po teh besedah je toplo priporočal edino geslo, ki nas more popolnoma osvoboditi: „V edinosti in slogi je moč!“, ker, ako se bomo cepili in in ne bomo neumorno delali, izgubimo lahko tiste pravice, ki smo si jih s toliko težavo tekom časa priborili v Istri, drugje pa izgubimo še tiste mrvce, ki nam jih bogatin meče s polne mize — kakor ubogemu Lazarju. Razlagal je na to pomen današnjega shoda, o obstanku političnega društva in njegovem delovanju, ter je postavil, da bi se morali tesneje okleniti tega društva in mu priskočiti na pomoč v vsakem oziru, da lažje in bolj gotovo izvede nalogo, ki si jo je stavilo. (Živahno potrjevanje.)

Sledil je dnevni red shoda: I. Poročilo o delovanju drž. zbora; II. Poročilo o delovanju dež. zbora; III. Določitev zaupnikov in delavnih moči o vsaki občini in temeljitja organizacija društva.

Povzel je besedo drž. in dež. poslanec g. prof. Matko Mandić, ki je pozdravil volice ter opravičil svojo veččasno odsotnost. Kar se tiče delovanja drž. zbora, je kolikor toliko že vsakemu znano iz časopisov, o čem in kako se je razpravljalo, sam pa je na kratko omenil različne dobe o sklicanjih drž. zbora pod različnimi ministri. O O delovanju dež. zbora je poročal dež. poslanec g. Josip Valentić. Tudi on je rekel, da je Istranom po večini znano, kaj se je napravilo v dež. zboru do danes, namreč — nič. Omenjal je pa več lepih slučajev italijanske prefriganosti in zlobe, s katero hočejo odvrgniti od sebe odgovornost za nedelovanje dež. zbora ter jo zvrniti na slovanske poslance, češ da so oni krivi temu, ker se tako trdno drže in jim ne dovoljujejo njihovih kapricov, kakor n. pr. v

in se je znal tako mlo smehljati. Mej tem se je je tekom pogovora, ki se je zdaj dotikal spominov na Roberta, zdaj vojnih dogodkov in uletitstva v Nemčiji, hotelo dozdevati, kakor da ta nje sovražnik ubiral ton, iz katerega je zvenelo veselo spoštovanje, sočutje, da, skoro bratsko zaupanje, kakor da je po osebnem sestanku nekoliko odnehal od svojega krivičnega predsodka. In to se je je videlo lepo in interesantno; da, bilo je zanjo mal trumf, vsa je jej je laskal, in želela ga je uživati vseh in popolnoma; in ko se je gospod Frimuse poslovil, ga je prosila prisrčno in iskreno, naj prihaja prav, prav pogostoma. To mu je prišlo jako v prilog; na tem je temeljil njegov načrt, da pride v dobro sosedstvo žnjo in da si pridobi nje prijateljstvo. In odzval se je vabilu, včasih sam, včasih se svojo materjo — in to tako pogostoma, da sta bila, ko se je po kakih 14 dneh odsotnosti teta zopet pojavila na pozorišču, v nje veliko ozlovoljenje sosedov v precej zaupnem razmerju.

K temu si je morala teta priznati sama, da je bil mladi oficir tako vabiljiv, kakor le more biti mož, in jezilo jo je, ko je opazila, da sta bila on in njegova mati za naslednji dan povabljeni na obed.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Prisega.

Spisal OCTAVE FEUILLET.

„Alternativa je trda, gospod župnik,“ je rekel Maurice nekako suho, ko je vstajal.

„Vendar je gotova,“ je odgovoril stari duhovnik resno, „ponavljam: sovražnik, ali sokrivce.“

Spremljal je Maurice po vrtu, a obstal je hkratu, se udaril na čelo in vzkliknil: „Ze imam, ljubi, imam sredstvo, da Vas za trenotek rešim iz zadrege, ali pa morda celo za vedno.“

„Ah, prečastiti, dajate mi zopet življenja.“

„Ljubi gospod, ali ste čuli doslej, da bi gospa markiza mislila na zopetno možitev.“

„Ne, hvala Bogu!“ „No, torej, čemu naj bi ne čakali, dokler ne pokaže takega namena? Ali ni to naravnost žaljenje, ako komu prepovedujem kaj, na kar on morda niti misliti ne bo nikdar? Česa je prav za

razdelitev občin po njihovem okusu, tako, da bi spravili več, oziroma ogromno število naših ljudi ob vsako odprano moč ter si s tem utrdili svoje stolce.

Dež. posl. g. Josip Pangerc je govoril o razdoru, ki bi utegnil biti usodepoln za naš slovenski živelj v Istri. Čim bolj se bomo cepili in ovirali drug drugega v delovanju, tem slabše bo za nas! Naši nasprotniki ne vidijo trenutka, kdaj bi nas zgrabili za vrat, opazijo naš razdor, če ga niso že, ter nam pri prvi priliki, ki se jim bo nudila, zajeze pot, ter začno še strašnejšo gonjo proti našim narodnim pravicam in upravičenim zahtevam, vsled česar bi, kot žrtve najhujših boleznih našega naroda — nesloge in nevoščljivosti padli zopet v dobo suženjstva. Delujmo torej na to, da ostanemo slovenski delu za naš na pol osvobodjeni narod, tako, da ga osvobodimo popolnoma, če že ne takoj, pa vsaj v doglednem času. To dosežemo, ako se vsi oklenemo tistega, ki nas je dovel do današnjega stališča, ter da ga tudi podpiramo na vsi moč, t. j. „Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri.“ (Obče odobravanje).

G. Andrijašič Josip je govoril o različnih društvi, ki so se pojavila v Istri v zadnjem času. Po njegovem mnenju kosa je med enim in drugim društvom ne obrodi dobrega sadu, ker vsako izmed teh ima svoj poseben namen za naš povečini smetki narod v Istri. Oklepajmo se tistega društva, ki je za nas Istrane najboljši, t. j. v narodnem oziru „Polit. društvo za Hrv. i Slov. v Istri“; oziroma na gospodarstvo in organiziranje našega kmeta pa „Narodne Zajednice za Istro“, ki je izključno namen, da pomaga našemu narodu do gospodarskega osamosvojenja. Vsa druga društva, ki bi imela približno tako podlago, smoter pa drugi — je naglašal govornik — opustimo!

G. Karol Šiškovč je predlagal popolno zaupanje sedanjim slovenskim drž. in dež. poslancem v Istri, kakor tudi „Polit. društvu za Hrv. i Slov. v Istri, ter tesno oklenitev Narodne Zajednice za Istro. To je jako lep pojav narodne zavednosti in smisla za prepotrebne slogu, kajti pri zadnjih deželnozborskih volitvah je bil g. Karol Šiškovč, ki je nastopil proti programu političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri.

Č. g. dekan I. Škrbec v Krkavcih je govoril postopanje šolskih oblasti, ki dajejo prednost Italijanom pri otvoritvi šol. Italijanska šolska soba, kjer poučuje č. g. dekan, je tako nizka, da mora on ves čas pouka biti pripogojen, da ne zadevijo z glavo ob strop. Poslopju, namenjenem pa za slov. ljudsko šolo v Količaboni, ki po polnoma ali vsaj po večini odgovarja šolskim predpisom, pa nočejo priznati sposobnosti.

G. Edvard Venturini, nadučitelj v Borštu, je predlagal zaupnico vsem slovenskim poslancem ter stavi več resolucij, s katerimi se priporoča v vseh strokah skupno delovanje v dosego slovenskih narodnih pravic v Istri.

Na to je razlagal predjednik političnega društva, g. dr. Trinašić, precej obširno, kako bi bilo koristno, da se delovanje polit. društva čim bolj razširi. Na več vprašanj, kakšno razmerje obstoji med vodstvom polit. društva za Hrv. i Slov. v Istri, „Kmečke zveze“ za polit. okraj Koper in „Narodno Zajednico za Istro“, je odgovoril, da to stvar reši odbor polit. društva sam. Uvaževanja vredna je izjava, ki jo je podal odbor „Kmečke zveze“, namreč, da bo to društvo delalo popolnoma po navodilih polit. društva za Hrv. i Slov. v Istri v svrhu sloge in napredka.

G. Urbančič Anton, nadučitelj v Predloki, je priporočal, naj bi se udeleževali shodov polit. društva tudi po eden izmed slovenskih dež. odbornikov, da bi lahko poročali tudi o delovanju dež. odbora, kar je g. predsednik vzel na znanje.

G. Mihael Turko iz Sv. Antona je predlagal, naj bi se ustanovila zveza slovenskih županov v Istri, kakor na Goriškem, ter je priporočal, naj bi se tudi Slovani udeleževali volitev v trgovsko zbornico za Istro.

G. Mahnič Rafael, abs. pravnik, je spominjal na lanski sestanek glede „Kmečke organizacije“, ter poudarjal, da je „Narodna Zajednica za Istro“, ki je razširila svoje delovanje že precej na široko, sklenila, da se ustanovi tudi tukaj podružnica iste. Nadalje je izjavil govornik, da bi bilo najboljši, ako bi odkritosrčno, brez nikakih pretvez, izrekli mnenje o smotru novoustanovljenega polit. društva „Kmečke zveze“, ker se je, po njegovem mnenju, bati, da bi se tudi v Istri zanesla ona politika, ki je poplavlila vso Kranjsko in se razširila tudi po Goriškem, kajti, ako bi prišlo do tega, stopi naš narod prav gotovo z eno nogo v grob.

G. Krašovec Alojz, administrator v Brezovici, je pojasnjeval, zakaj se je ustanovila „Kmečka zveza“ in kakšen smoter ima. Med drugim pristavi tudi, da po pravih polit. društva „Kmečka zveza“ imajo volilno pravico sami izbirati si poslance, med tem, ko dosedaj tega ni bilo. Predsednik g. dr. Trinašić je zavrnil to izjavo s pripombo, da so volilci potom zaupnikov,

še predno so se imele vršiti volitve, znali o določitvi kandidatov, s katerimi so se, z majhno izjemo tudi strinjali, pri zadnjih deželnozborskih volitvah.

G. Karol Šiškovč — Črnikal je prišel zopet do besede ter je tudi on poudarjal, naj se združimo, naj skupno delamo za propeh našega naroda ter da moramo na dosedanjih uspehih dati čast duhovščini, ki se je v prejšnjih časih udeleževala volitev z zastavami ter tako bodrila naše ljudi.

Na to je g. Pečarič Rudolf iz Pogorja predlagal, naj se izreče zahvala odboru „Kmečke zveze“, ker je ta slovesno obljubil, da se bo vedno razval po navodilih polit. društva za Hrv. i Slov. v Istri.

G. I. Medoš iz Kort, predsednik polit. društva „Kmečka zveza“ je govoril pripravljali odbor „Kmečke organizacije“ zato, ker so na sestanku prezrili enega izmed stanov; na kar je izjavil

g. Josip Bertok, nadučitelj na Sp. Skofjahi, da se ni vabilo nikogar osebno, ampak da je bil vsak obveščen o shodu „Kmečke organizacije“ po oglasu v „Edinosti“. Na to je č. g. Čermažar I., župnik v Šmarjah, predlagal resolucijo, naj se izvežba čim več dobrih obč. tajnikov in voditeljev zadrug. Sprejeto.

Shod je zaključil g. predsednik z izpodbudljivim govorom na vse zbrane, ter je vnovič priporočal toliko potrebno slogu in delo v propeh našega naroda.

Domače vesti.

Iz poštne službe. Poštni oficijal Ivan Velepč v Ljubljani je imenovan za poštne kontrolorja v Opatiji.

Zaletavanja političnih oblastnj na Goriškem. Kakor je bilo javljeno v listih, je bil za minolo nedeljo sklican v Trzinu javen shod radi ustanovitve slovenske šole v Trzinu. Shod je bil prijavljen okrajnemu glavarstvu v Trzinu štiri ali 5 dni popred. V soboto zvečer pa je bil dostavljen sklicateljem nastopni odlok:

„C. k. okrajno glavarstvo Trzin, dne 13. sept. 1913. Stev. 18049 Gospodom Antonu Čigoj, Mihalu Kruljic, in Antonu Gergolet v Trzinu

Ker se je bati, da bo de laško, z ozirom na razburjenost, vladajočo med prebivalstvom v sled političnih demonstracij, katere so se vršile v Gorici dne 7. t. m., kaljen javni mir povodom javnega shoda, sklicanega od Vas na 14. t. m. ob 2. uri popoldne v dvorani hotela „International“ v Trzinu v svrhu posvetovanja o ustanovitvi slovenske šole, najde c. k. okrajno glavarstvo v smislu § 6 zakona 15 (11) 1867 drž. zak. 135 prepovedati ta shod. Proti temu odloku je prost utok na c. k. Namestništvo v Trstu v teku 8 dni po dnevu vročitve potom c. k. okrajnega glavarstva.

Eventualen utok nima odločilne moči. Za c. k. okrajnega glavarja: (Ime nečitljivo).“

Interesanten je ta odlok v več oziirih. Enostavno smešno je in v očitem navzkrižju z dejstvi sklicevanje na razburjenost, ki naj bi bila nastala v Trzinu, med furianskim prebivalstvom radi demonstracij v Gorici! Goriške demonstracije so bile vendar naparjene proti Nemcem! Kdor pa bi hotel trditi, da se bo furiansko prebivalstvo esofiralo radi teh poslednjih, ali pa, da bi hodilo v ogenj za italijansko liberalno kamoro, ta enostavno ne pozna mišljenja in čustvovanja furianskega prebivalstva. Proti takemu domnevanju govore tudi dogodki povodom zadnjih deželnozborskih volitev. Pa da bi politični uradniki v Trzinu ne poznali prebivalstva, med katerim službujejo? To bi bilo vendar prežalostno. Zato nam je bližja misel, da je le vzvoljenje radi blamaže v Gorici diktiralo ta dekret. Za to pa govori najglasnejše dejstvo, da so dekret dostavili še le v soboto zvečer, tik pred shodom, ko so vedeli, da sklicatelji ne bodo mogli ukreniti nobenih korakov, radi česar zveni zaključni odstavek, da je „prost utok“ na namestništvo, kakor krvava ironija, skoraj — zafrakcija.

Najboljši dokaz, da je bilo sklicevanje na razburjenje med prebivalstvom brez vsake podlage in prav iz prsta izsesano, pa je dejstvo, da se je shod vendar-le vršil na podlagi § 2, da se je tega shoda udeležilo okoli 100 ljudi in da je bilo razburjenje med furianskim prebivalstvom toliko, da ni bilo blizu niti ene žive furianske duše in da ni bilo najmanjšega polizkusa za motenje shoda, ali za kak napad na Slovence! Sivar je bila pač enostavno taka, da furiansko ljudstvo ni niti vedelo ne za napovedani javni shod, ne za oni na podlagi § 2. In zaradi shoda, za katerega ni niti vedelo, naj bi se bilo tako grozno razburjalo, da bi bila politična oblast prisiljena v prepoved shoda? Proti takemu domnevanju govori najenostavnejša zdrava pamet in se nam dekret okrajnega glavarstva v Trzinu z ozirom na to resnico kaže res v luči — smežnost! Revanša v Trzinu z nezgodo v Gorici se je torej kaj žalostno obnesla.

Shoda se je udeležilo — kakor smo že rekli — kakih 100 ljudi. Intervencija je tudi nekaj gospodov iz Gorici — med njimi dr. B. Vošnjak — in pa državni poslanec dr. Rybář iz Trsta. Storjenh je bilo v interesu stvari več sklepov, ki se objavijo o primernem času.

Križev pot slovenskih staršev. Čeden gospod urednik! Dne 13. t. m. sem Vam razložil pod rubriko „Kaj pa to?“ kako so odslovili mojo ženo na anagrafičnem uradu, ko je zahtevala izpisek iz krstne matice za mojega sina Cirila, ki ima obiskovati šolo. Danes pa, dne 15. t. m. je šla moja žena v mestno bolnišnico, kjer je bil otrok kršten, a od tam jo je dotični duhovnik poslal zopet na anagrafični urad. Ko pa mu je razložila, da je bila že tam, in da so jo od tam poslali v bolnišnico z izgovorom, da oni niso obvezani izdajati teh izpisov za otroke, ki ne obiskujejo italijanskih šol, je dotični gospod odgovoril, da je to res, da oni niso za to obvezani in da je, če on napravi, ali to da mora plačati. Ko pa mu je moja žena razložila družinske razmere, vsled katerih ona ne razpolaga z denarjem in nepotrebno izgubo časa, se je neki pričujoč gospod usmili, ter nekako poprosil, da bi se jej vendar to storilo, naker se je duhovnik izrazil, da ne more napraviti izpiska, na kar jo je odslovil.

Jaz bivam v Trstu nad 25 let, in imam tukaj domovinsko pravico ter kot skrben oče družine želim, da se moji otroci šolsko izobrazijo. Sem pa na to tudi postavno obvezan. Ako se pa v tem pogledu z mano tako ravna, res ne vem, kaj mi je storiti. Ne čudim pa se po vsem tem, ako namestništveni svetnik kaznuje starše in se morajo po nedolžnem zagovarjati, zakaj svojih otrok ne pošiljajo v šolo, kakor sem se moral tudi jaz svoječasno zagovarjati za svojega otroka, ki je bil pa že 6 let pod zemljo. Prosim, gospod urednik, da mi Vi kaj svetujete, kaj mi je storiti.

Pripomba uredništva: Da otrok ne zamudi šole, pjdite in naprosite vodstvo CM šole, da ga sprejme začasno brez izpiska in krstne matice, potem pa napravite pritožbo proti postopanju anagrafičnega urada na c. k. namestništvo.

Slovenci v Trstu ne plačujejo nikakih davkov! Tako je morala včeraj dvakrat čuti neka slovenska mati, ko je šla v novo občinsko šolo pri Sv. Jakobu po zdravstško spričevalo za svojega otročka, ki ga hoče vpisati v slovenski otroški vrtec. Predpoldne in popoldne je bila tam soproga Josipa Valentiča, in obakrat brezuspešno, ker so go spodje menili, da so dolžni izdajati taka spričevala le za italijanske šole, ne pa za slovenske, ker Slovenci da ne plačujejo v Trstu nikakih „taka“. Tudi ni nič pomagalo, da je neki gospod, ki je posredoval v interesu slovenske matere, naglašal, da Slovenci morajo, ravno tako kakor Italijani, plačevati občinske davke in doklade, iz katerih se plačujejo tudi občinski zdravniki, vsled česar naj bi ti ne delali nikake razlike med slovenskimi in italijanskimi otroci. Dasi ne more nikdo oporekati veljavnosti tega argumenta, vendar je imelo posredovanje onega gospoda edino le ta efekt, da ga je navzoči občinski pandur pošteno — opsoval!

Krasne razmere to, vredne civilizirane države kje med — Ču!ka!ri. Pa da bi že gospodje res postali enkrat dosledni in da bi — in naj bi bilo tudi surovo — odganjali vsakega Slovence, kadar prinaša svoje krvave žulje v njihove nikdar site blagajne! Ali tega ne!! Ne le, da radi sprejemajo, še tirjajo z neizprosno strogostjo. Le tedaj, ko zahteva Slovenec kako mrvo svojega prava — o tedaj ga pa odganjajo in še žalijo po vrhu na usta svojih pandurjev!!

Za italijansko univerzo. V nedeljo se je vršilo v Zidru zborovanje italijanskega dijaštva v prilog ustanovitvi italijanske univerze v Trstu. Kakor poročajo italijanski listi, je avstrijski Lloyd priznal dijakom, ki so hoteli na to zborovanje, posebno znižane vožnje cene. Ti listi pripovedujejo potem o velikanskem navdušenju, s katerim je baje sprejel zadrsko italijansko prebivalstvo z Lloydovim brzoparnikom prihajajoče dijaštvo. Na zborovanju je bila sprejeta taka-le resolucija:

„Tretil kongres zveze italijanskega dijaštva izraža svojo nezaupnico vladi in sklepa neposredno obnovev najenergičnejše in najsilnejše agitacije za pridobitev italijanske univerze v Trstu, neodvisno od akcije poslancev.“

Sivar je popolnoma lepa in čedna in noben pameten človek ne bo zamerjal laški visokošolski mladini, da zahteva italijansko univerzo v Trstu, do katere imajo Italijani, kakor smo že večkrat poudarjali, popolno pravico. Mi Slovenci jim jo tudi popolnoma privoščimo univerzo, toda enaka pravica mora veljati za vse. Kar velja za Italijane, mora veljati tudi za nas Slovence. Dokler pa Slovenci v Trstu ne bomo imeli niti ljudskih šol, ne da bi jih morali sami vzdrževati, kaj šele, da bi imeli kako srednjo šolo: toliko časa ne smemo, ne morejo in ne smemo dobiti vseučilišča tisti Italijani, ki nam odrekajo celo ljudsko šolo. To je bilo, je in bo vedno naše stališče napram italijanskemu vseučiliščnemu vprašanju.

Zanimivo pa je bilo, kdo vse je govoril na tem zborovanju, kajti po govornikih se vidi, odkod prihaja po velikem številu tisto

italijansko dijaštvo, ki zahteva zase italijanske univerze. Pri „častem marasklau“ sta nazdravljala neki dr. Matosel (puro sangue!) in pa neki dr. Italo Boxich (Božič — purissimo!). Zborovanje je otvoril neki dr. Dellich (Delić — purissimo!), a govorili pa so za Trst že zgoraj omenjeni dr. Matosel, za Trentino neki Caestrini (edini pristni Italijan), za Furlane neki Coccanicig (Koojančič — purissimo!), za Istro pa neki Mrach (Mrak — altorché purissimo!). V zvezi s odbor pa sta bila izvoljena poleg drugih tudi še dva najpristnejša Italijana: Hieronim Bogdanovich (Bogdanovič!) in pa Ignac Bresina (Brezina!).

Mislimo, da nam pač k tej italijanski pristnosti ni treba pripominjati prav ničesar več!

Vse za ljubo Albanijo. Težak porod je bil pač res, da je zagledalo svet najmlajše in najmlajše dete evropske diplomacije, ona Albanija, zaradi katere je gospodarsko skoraj izkivavala naša ljuba Avstrija. Toliko žrtve je stala Albanija našo državo, da jih leta in leta ne bo mogoče nadomestiti, a pri vseh teh žrtvah se je vedno poudarjalo, da vlada med obema najbolj interesiranimi državama, Avstrijo in Italijo, glede na Albanijo najboljši sporazum. Mi smo poudarjali že večkrat, da gotovo postane ta Albanija prej ali slej tisti kamen, ob katerem se spotakne avstrijsko-italijansko prijateljstvo, in kakor se vse zdi, ta trenutek že ni tako daleč.

Francosko časopisje prinaša namreč prav lepe stvari o tem avstrijsko italijanskem prijateljstvu. Pripoveduje namreč, da se že kar očitno kaže ljubosumnost, iz katere se zna poroditi nazadnje tudi — pretep. Če prispe pred Valono Italijanska torpedovka, je takoj za njo tudi avstrijska in Avstrija ne izkrca v Medvici niti enega konja, ne da bi prišla opazovat Italijanska torpedovka tega dela. Italija je v Skader poslala kakih 60 ali 90 vojakov, ki jih je nabrala med aravtskimi izseljenci v Italiji. Ti vojaki morejo govoriti z aravtskimi domačini. Avstrija pa nima takih vojakov, zato pa je razdelila med svoje častnike nemško-aravtski besednjak in je dala pripeljati v Albanijo par sto konj, dokler ne pridejo avtomobili.

Listi zatrjujejo, da mora prej ali slej z ozirom na to tekmovalje priti do spora med Avstrijo in Italijo. Vendar pa pravijo, da je v današnjih časih mogoče tudi drug način rešive albanskega vprašanja, namreč da si Avstrija in Italija razdelite Albanijo med seboj. Pravijo, da se je tudi že našel pošten mešetar za to kravjo kupčijo.

Tako torej stoji stvar v tisti Albaniji, za katere neodvisnost in samostojnost bomo avstrijski davkoplačevalci leta in leta krvavo plačevali, a zna se zgoditi, da nekega lepega dne popaše Italija to nesrečno Albanijo v svoj žep, in Avstrija se lepo obriše. Če bi pa morda prišlo do delitve, je pa pač tudi najverjetnejše, da si skočite pošteno v lase obe materi za skupnega otroka, ker bi vsaka hotela imeti telega in najbrž ne bo tistega Salomona, ki bi ga znal in hotel pravilno razkosati. Vsekakor pa bo Avstrija najbrž še drago plačevala to svojo ljubezen do Albanije.

V Srbijo mesto v Aleksandrijo! — „Soča“ je priložila iz peresa visokorodne gospe Jelene Vukasović-Sibila, soproge znane našega rojaka polkovnika Vukasovića-Sibila, pismo, v katerem nasvetuje, naj bi Slovence z Goriškega, ki hodijo sedaj v tako obilnem številu v Aleksandrijo, hodile služiti rajše v Srbijo. Društvo „Kolo s.b.skih sestar“ v Beogradu je pripravljeno sprejemati slovenska dekleta in jim poskrbeti službe. — Ker vemo dobro, kaj pomenja Aleksandrija za marsikako dekle, je nasvet gospe Vukasovićeve vsega uvaževanja vreden. Treba, da se v to svrhu ustanovi v Gorici in Trstu komitè ki stopi v zvezo z srbskim društvom v Beogradu. Sveda, naše stremljenje mora iti pred vsem za tem, da naša dekleta ostanejo doma; ali dokler morajo v tulinu služiti si kruha, bi bilo boljše v vsakem oziru, da odhajajo raje v Srbijo, nego pa v Aleksandrijo.

V pojasnio. — Gospod Aleksander Pagan, marker v kavarni „Minerva“, nam je dopisal z ozirom na notico v „Edinosti“ od 14. t. m. pod naslovom „Višek nevarnosti“ sledeči popravek:

Ni res in tajm, da sem se k žaljivkam raznaševalke „Piccola“ smejl, res je marveč, da sem onega gospoda, ki je neumestno izval tisto neprijetnost, resno pozval na red in ga zaprosil, naj ne obiskuje več kavarne.

Res je, da je bila reakcija raznaševalke kolikor toliko upravičena po vednih zasmehovanjih, ki jih je trpela od strani onega gospoda.

„Grazer Tagespost“ je v članku, na katerega smo odgovorili v nedeljski številki, v kričeh barvah naglašala potrebo sobojnosti Italijanov in Nemcev proti naraščajoči slovenski nevarnosti. Nu, pa dobro. — Če Slovenci v Trstu in Gorici postajajo nevarni Italijanom, kaj sledi iz tega z vsjo logiko? Gotovo to, da so Slovenci tu in da koreninijo globoko v domačih tleh! In če je temu tako, kako more zahtevati, da bodi Nemcem dovoljeno, kar se slovenskim domaćinom dosledno zabranja? A iz dejstva, da so Slovenci ugnali v Gorici v kolji rog

Nemce vključ vseh Italijanski pomoči, sledi, da so Slovenci v tem mestu jak element, da torej Gorica ni laško mesto! A sledi še nekaj drugega, namreč, da Italijansko ljudstvo ni hotelo slediti ključem gospodarske stranke na boj proti Slovincem, iz česar zopet sledi, da ni italijansko ljudstvo, ki pozdravlja zvezo z Nemci, ampak le prosiuša kamara, ta inkarnacija korupcije in nemo-rale, ta element nasilja in so- vrastva, ki se ga tudi vsi pošteno misleči Italijani spominjajo le z gnušom!

Častitamo na tem zavezniku. Abso- lutno pa odklanjamo vse poskuse falsifikacije, kakor gre tu za soglašanje med dvema kulturnima narodoma! Ne, samo klikama, ki pa sta si res sorodni po svoji kri- vičnosti in brutalnosti proti domačemu slo- venskemu prebivalstvu, in po pomankanju vsakega smisla za pravico drugih.

Razpisana štipendija. Začetkom l. te- čaja šolskega leta 1913—1914 se podeli ena štipendija iz ustanove škola dr. Jurija Dobrile, letnih 224 K. — K uživanju so poklicani dijaki iz sorodstva ustanovnika, in sicer najprej najbližji, potem bolj oddaljeni. V slučaju, da ne bi bilo takih prosilcev, se odda lahko štipendija tudi drugemu dijaku. Iz listre, v katerem slučaju imajo prednost sinovi ubogih kmetijskih družin slovenske narodnosti. Sicer pa veljajo glede podeljenja tega štipendija obstoječe pogoje in na- redbe. Pravica do uživanja prične s prvim gimnazijskim razredom in traja do konca študij.

Pravico podeljenja ima c. kr. namest- ništvo v Trstu.

Prosilci za štipendijo morajo vložiti svoje prošnje najkasneje do 30. septembra 1913 pri c. kr. namestništvu v Trstu in priložiti krstni list, ubožni list, izpričevalo o cepljenju koz, izpričevali dveh zadnjih semestrov, postavno potrdilo eventualnega sorodstva z ustanovnikom in sploh vseh gori imenovanih zahtev.

Vrdeljski Sokol in slavnost pri Sv. Ivanu. Kakor druga bratska društva, tako tudi naš Sokol leto za letom napravlja svoje nastope. Ti nastopi naj bodo nekako ogledalo celoletnega delovanja. Tudi letos je hotel Sokol v Vrdeli napraviti svoj letni nastop, in ugodilo se je, kdaj, kje in kako? Naš Narodni dom slavi letos 10 letnico svo- jega obstanka, in misel, naj se letošnji na- stop Sokola združi s to slavnostjo, je bila takoj sprejeta. In zakaj bi tudi ne? Saj je ta ljubí naš Narodni dom ravno nam toliko žrtvoval, da in malenkost vračamo, če združimo nastop s slavnostjo. — Iz tega se razvidi, da je naša sveta dolžnost, da de- lamo za to slavnost. Vsak Sokol, član našega in tudi drugih društev, bi mo- ral na tej slavnosti večati število pri- čujočih.

Prepričani smo, da apel Sokola v Vrdeli na druga bratska društva in ostali narod ne ostane glas vpljočega v puščavi, temveč da store dne 20. in 21. t. m. vsako svojo dolžnost. Da prihitimo v velikem šte- vilu, dokažimo, da res razumemo desetletno delovanje take važne ustanove. Ne bomo kričali in nikogar izivili, temveč hočemo le navdušeno in veselo praznovati to deset- letnico v nadi, da jih sledi njej še mnogo, mnogo.

Magdalenska Ciril-Metodova po- družnica priredi prihodnji nedeljo, dne 21. t. m. velik koncert na okrašenem vrtu go- stilne „Obitaljskega društva“ pri Sv. Ani, pri katerem bo iz priljubljenosti sodelovalo vilo pevsko društvo „Slava“ in bo svirala godba iz Sv. M. M. Spodnje. Med koncer- tom bodo delovali: šalivna pošta, loterija s krasnimi dobroti, „kolo sreče“. — Po koncertu bo ples od 7 do 11 zvečer. Za- četek koncerta ob 4 popoldne. Odbor vabi na obilno udeležbo. Dolžnost vsakega ro- doljuba je, da po svojih močeh podpira plemenite namene Družbe posebnost v tem delu okolice, tako silno ogroženem v narod- nem pogledu.

Naročbe ameriških trt iz državnih trtnih nasadov Primorja za dobo sajenja 1913—14.

Iz državne trtne zaloge na Primorskem se na spomlad 1914. proti plačilu odda na- stopna množina ameriških trt pod temi-le pogoji in sicer:

1. 20.000 cepljenih raznih evropskih vrst, cepljenih na velikolistno Riparijo in Rupestris montikolo.

2. 300.000 korenjakov (blif) velikolistne Riparije in Rupestris montikole.

3. 800.000 kolči (reznici) velikolistne Riparije in Rupestris montikole.

Cene trt za 1000 komadov so te-le:
a) ameriške cepljenke stanejo 140 K;
b) ameriški korenjaki (blife) za rev- nejše vinogradnike 10 K, za premožnejše 30 K;
c) ameriške kolči za revnejše vinograd- nike 5 K, za premožnejše 16 K.

Potrebo revnejših vinogradnikov, ki na- roče trte po nižji ceni, mora županstvo vestno in resnično potrditi.

Cepljenke se bodo oddajale posamezni- kom le v manjših množinah, glavno v svrhu razširjenja boljših trtnih vrst.

Ako stranka naroči več nego 500 ko- madov korenjakov (blif), ali več nego 2000 komadov kolči, si namestništvo pridržuje

pravico, zaproseno množino trt primerno številu naročb znižati.

Trte je naročiti najkasneje do 31. ok- tobra t. l. potom občine, pri kateri se v to svrhu nahajajo posebne tiskovine. Pozneje naročila se ne bodo upoštevala. Vsak na- ročnik trt naj v dotičnem naročnem izkazu v razpredelu za pripombe pristavi lastno- ročni podpis. Županstvo mora izpolnjene naročilne pole takoj poslati pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu (c. kr. namestni- štvu svetniku v Trstu, magistratu v Rovinju), da jih predloži c. kr. namest- ništvu.

Trte se bodo oddajale samo primor- skim vinogradnikom. Trgovci s trtami so izključeni od dobave prej označenih trt.

Cene se razumevajo od nasada v Tr- žiču (Mosfalcone), oziroma Karfmaru. Do- tični znesek je položiti pri prejemu trt, oziroma, ako se te dopošljejo po železnici, pošti ali parniku, se povzame z embalažnimi in dovoznimi stroški vred, ki se zaračunajo po lastni ceni.

Vsak naročnik navedi natančno: 1. razločno pisano ime, bivaliče, h. št. in poklic; 2. davčno občino, v kateri se na- haja vinograd, ki ga je obnoviti; 3. za- željeno vrsto in množino trt; 4. železniško in pošto postajo, kamor naj se pošljejo trte.

Ako bi bila zahtevana vrsta že pošla, ali če bi je ne bilo več v zadostni količini, nadomesti se z drugo.

Trte je takoj po sprejemu pregledati; morebitne pritožbe je nemudoma prijaviti tukajšnjemu c. kr. nadzorniku za vinograd- ništvo. Na pozneje prispelne pritožbe se ne bode oziralo.

Slednjič se opaža, da se ameriške trte načeloma ne bodo oddajale brez- plačno. Izvzeti so samo slučaj, v katerih se manjši vinogradniki zavežejo, da naredo ameriške matičjake v svrhu pridelovanja podlog.

Prošnje za brezplačno prepustitev ame- riških korenjakov v omenjeno svrhu je vlo- žiti do zgoraj navedenega roka naravnost pri c. kr. namestništvu.

Tržaška mala kronika.

Trst, 15. septembra.

Iz policijskega poročila. Aleksander Zanku, lastnik žganjarne v Rocolu št. 215, je naznanil policijskemu komisarijatu v ul. Bachi, da so v noči od 13. na 14. t. m. običajni „neznanci“ vlomili v njegovo žga- njarno s pomočjo ponarejenih ključev. Vdri- so v vežo, iz veže pa potem v skladišče za žganjarno. Ukradli so dve steklenici finega konjaka in 5 K denarja.

— Mizarju Andreju Kustrinu v ulici Palladio št. 2 so s ponarejenimi ključi vdri- neznanzi tatovi v delavnico, kjer so ulomili neko omarico, iz katere so odnesli dva za- stavna lista mestne zastavilnice, glaseča se na dragocenosti, ki sta bila last mizarjskega pomočnika Antona Spessota, in pa delavsko knjižico njegovo.

— Alojz Tavazz, zidar, stanujoč v ul. Scorzera št. 3, je ovadil policijo, da mu je njegov sestanovalec Tullio Lombardi ukradel kolo, vredno 65 K, in potem izginil.

Pretep. Krojač Jurij Miakar, stanujoč v ul. Fonderia št. 2, se je nekaj spril z nekim težakom, za katerega ve sam, da mu je ime Evgen. Ta Evgen je Makarja potem tako obdelal s pestmi po licu, da ga je pošteno poškodoval. Dosedaj policija „Evgena“ še ni dobila v svoje roke.

Predrzen tat. Premogar Anton Fil- putti iz Kostarj pri Bujah, stanujoč pri Sv. Alojziju št. 3, je šel v soboto ponoči po ulici Arcata. Nepričakovano se mu je pri- bližal neki neznanec, ki ga je pograbil za zlato urno verižico in mu jo odtrgal s sre- brno uro vred ter nato stekel. Ura in veri- žica sta bili vredni 44 K. Filputti je na- znanil stvar policijskemu komisarijatu v ul. Bachi.

Poslano*)

Pagani Aleksander pl. de Salona nata- kar v kavarni „Minerva“ pozivlja onega, ki je napisal članek uvrščen v „Edinosti“ od dne 14. t. m., naj pove svoje ime, ker ga drugače smatra za podlega obrekovalca.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Karl Ferluga pok. Andreja

stavbinski podjetnik

je preminul danes popoldne po kratki in mučni bo- lezni v dobi 35 let.

Potrta soproga Alojzija r. j. Lipos, mati Kata- rina ud. Ferluga, brat Alojzij, sestre Marija por. Mozetič, Antonija por. Kumar, Ivanka in Alojzija, kakor tudi vsaki in vsaka naznanjajo; nenadomestno izgubo sorodnikom in znancem.

Pogreb dragega pokojnika se vrši jutri 17. t. m. ob 8 popoldne iz hiše žalosti št. 24 Salita di Greta. TRST, dne 15. septembra 1913.

Prosi se opustiti sožalne posete. Novo pogrebno podjetje, Corso 47.

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIM CENAM
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dra. Otto Exnerja primarija v Bubeuču.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Zahvaljujem se Vam za doposlani vzorec vašega ŽELEZNATEGA KINA VINA SERRAVALLO; Vaše vino je brez dvojbe eden najmoč- nejših tonkov in najboljših okrepljnih sredstev kar jih jaz poznam. Jaz bom vedno s svojimi skromnimi močmi podpiral Vaš izdelek.

BEBEUČ, 22. januarja 1912.

Dr. OTTO EXNER.

Odlikovana to- **ADRIJA** Sv. Ivan
varna sodavice pri Trstu,
Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.
se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem
in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specialiteta v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! in proti takojšnjemu plačilu. Cene zmerno.

Adolf Kostoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad- zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

!! Pozor! Skladišče se nahaja v I. nad. !!

!! NADOMESTILO !!

KAVA KAVA

„PERL“

naravno pečen čist bob s finim okusom in jako izdaten v upo- rabi Kron 1.96 kilogram.

Pošine pošiljke 5 kilogramov po pov- zetju franko v vsej Avstro — Ogrski.

The Caffee Sur Export

Trst I/233.

LETOVIŠČE

Bohinjska Bistrica
Bohinjsko Jezero

v Triglavskem pogorju,

na progi drž. železnice Jese- nice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanova- nja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Infor- macije in prospekti brezplačno.

Prometno društvo v Boh. Bistrici.

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov

Trst, — ulica Barriera
vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izbor slovenskih in hrvatskih plošč od kron 250 naprej. Vedno nove plošče najboljših vrste. Gramofoni na obroke.

Kupujte Nar. kolek!

L. TERZON

zaloga olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12.

Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. — Steklenica pol litra kron 1-60.

Avtoriziran elektrotehniški mehanik

Vittorio Ban Trst, ulica S. Anastasio 22.

TELEFON ŠTEV. 21-84

PREVZEMAJO SE INSTALACIJE

električnih luči, motorje, električnih zvoncev, telefonov in strelovožov.

Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.

Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. Poseben oddelek za popravila v precizijski mehaniki.

ODVETNIŠKA PISARNA

DRA FERDINANDA ČERNETA

se je preselila

v ulico Caserma štv. 13, I. nadstr.

Nasilneža. V nedeljo ponoči je 14 25letna kmetica Marija Semčeva iz Črnegala v Trst in sta jo na cesti v bližini Facanonevega kamaoloma napadla dva neznanca moška ter sta jo hotela posiliti. Zenska se je branila z vsemi močmi in klicala na pomoč, da sta se pohotneža končno le prestrašila in pobegnili, in to tembolj, ker je prišel vsled krika čuvaj v kamnolomu, Simonini gledat, kaj se godi. Čuvaj je izpoznal oba nasilneža in ju je ovačil policiji. Bila sta to Matej Golar in Štefan Kralj, oba deloma v omenjenem kamnolomu. Bila sta oba aretirana.

Društvene vesti.

Društvo jugoslov. železniških uradnikov ima nocoj ob 8 15 redno svojo osrednjega odbora.

Slovenska Čitalnica v Trstu priredi v nedeljo, dne 21. t. m., popoldanski zlet po moju v Devin, na kar že sedaj opozarjamo. — Podrobnosti sledijo pravočasno.

DAROV.

— Za možko podružnico CMD daruje Aleksandro Pagani plemeniti de Salona K 2.

— G. Davorin Katnik daroval za CMD K 1 in 7562 znamk.

— Za trgovske tečaje Trgovskega izobraževalnega društva se je nabralo v četeli družbi v Krajni vasi K 7. Darovali so Dobriža Fran K 2, Berger Matej K 2, Prelog Josip K 2, Čeglar Ivan K 1. Hvala.

— Za CMD so darovali učenci Trgovskega tečaja (Trg. izobr. društva) K 554 v zahvalo gostoljubja CM družbe, ki je prepusila v uporabo šolske sobe. Denar je naložen v Trg. obr. zadrugi.

— V spomin umrlega Sokola Josipa Košuta, darujeta M. J. G. možki podružnici CMD v Trstu 6 kron. (Denar v TOZ)

Vesti iz Goriške.

Bliža se deželni zbor in bliža se čas, ko zagledajo belo luč vsi oni članki, katere je zaplenil c. kr. višji policijski komisar v Gorici, ker so se dotikali njegovega postopanja in nastopanja na dan 7. septembra. Ta dan je zanj usodepoln. To naj drži v glavi. Interpelacija je treba razširiti med ljudstvo. V Gorici hočemo živeti v rednih razmerah.

Dr. Casapiccola, c. kr. višji policijski komisar v Gorici, nemški nacionalac, se je znal, ko je prišel v Gorico, obsovali najprvo pri Italijanih. Tudi tožili so ga. Italijani so pihali nanj in „Corriere“ ga je obdelal v marsikaki točki. Tako je priljubljen pri Italijanih. Dan 7. septembra 1913. pa ga je kar najmočnejše priljubil Slovincem. Tako je sedaj nemški mož „priljubljen“ pri Italijanih in Slovincih. Kaj dela še v Gorici?

Iz Gorice. Dogodki dne 7. t. m. so pustili v naših srcih sled. Povsod se govori o teh dogodkih in med vsemi Slovenci se enako komentirajo. Sodba in obsodba je roglasna. Sedaj kliče policija pred-se „de monstrante“ ter jih kaznuje z globami do 5 K. Samo posojilnični sluga R. je bil tako nevaran, da so mu dali 48 ur zapora.

Na shodu za slovenske ljudske šole v „Trgovskem domu“ ni bilo vlažnega zastopnika, da bi bil poročal o impozantnem shodu in o soglasni želji in zahtevi Slovincem, da se mora nam dati v goriškem mestu slovenskih ljudskih šol za poldrug tisoč naših otrok. Pač pa je bilo med občinstvom polno policijskih agentov, ki gotovo niso bili poslani tja z namenom, da bodo poročali o govorih in resolucijah. Ta okolnost se je med Slovenci mnogo in prav komentirala. Ali, zahteve naše morajo biti uslišane! V to svrhu se bomo borili vsi kot en mož.

Že vabijo v nemško gimnazijo! Ravateljstvo nemške gimnazije je nabilo po goriških židovih črnozlate lepake, ki naznanjajo, da začne pouk na nemški gimnaziji 1. oktobra. Že vabijo v nemško gimnazijo, ker treba vabiti in se truditi, drugače ne bo učencev. Nemških učencev bo pre malo, treba v prvi razred torej Slovincem in Lahov. Ali bo res kak slovenski oče tako nespameten in tako malo naroden, da bi dal svojega sina v nemško gimnazijo? Mislimo, da ne; ne škodilo bi pa, če bi se objavilo vsakega, ki bi zagrešil v tem oziru neodpustljiv naroden greh!

Naš akademski slikar g. Fran Tratnik je postavil v Gabrškovih trgovini v „Trgovskem domu“ na ogled krasno dekorativno sliko. Delo je lepo in slikar potreben podpore; zato se nadejamo, da dobi slika dobrega kupca v kratkem.

Vesti iz Istre.

Dvojna mera. Iz Cerovlja: V ponedeljek, dne 8. t. m. predpoldne je svirala italijanska glasba iz Draguča od železniške postaje pa do gostilne R. Udovčica v Cerovljah. Pred to hišo je koncertirala nekoliko časa ob polnih čašah. Na povratku v Draguč je svirala do pred hrvatske šole v Cerovlju, kar je bila gotovo drzna provokacija.

Dne 15. m. m. pa so orožniki zabranili hrvatski glasbi sviranje pred našo čitalnico.

Vprašamo sedaj c. kr. okrajno glavarstvo: 1.) Je li imela italijanska glasba dovoljenje za sviranje v Cerovlju; 2.) ako ga ni imela, zakaj je niso orožniki zabranili istotako kakor hrvatski, in 3.) če je imela dovoljenje, kako opravičuje c. kr. okrajno glavarstvo to dvojno mero: enim da, drugim ne! In še to v občini, ki je, izvemši par priseljencev, čisto hrvatska?!

Gospodarstvo.

„Slobodna siavenska parobrodarska plovdba“. Pred kakim dvema meseci smo bili že javili, da se ustanovlja družba pod gornjim naslovom. Stvar je nekoliko zakasnila radi dogodkov na Balkanu. Sedaj pa smo prejeli nastopno vabilo na subskripcijo deležev (karatov) za nabavo parobroda iz druge roke na Angleškem s približno 3000 bremenskiimi tonami, za ceno ca K 300.000.—. Lastništvo broda se deli na 24 deležev (karatov), ki tvorijo celoto vsakega parobroda.

Nakup parobroda, ki se izvrši po zelo ugodnih pogojih, se poveri gosp. kapitanu Kuzmi V. Gamulinu v Trstu. Vsak delež znaša K 12.500.—. Da se omogoči širšemu občinstvu sodelstva pri tej transakciji, je mogoče subskribirati tudi posamezne desetine zgoraj označenega deleža, t. j. K 1.250.—. Pri subskripciji se bo jemalo ozir edino na slovenski kapital, ker bo imelo podjetje čisto slovenski značaj in se bo protokoliralo pod imenom „Slobodna Siavenska parobrodarska plovdba“.

Ustanovitelj podjetja, kapitan Kuzma V. Gamulin, naznanja kasneje pismeno ono banko, pri kateri se bodo vlagala vplačila za subskribirane deleže in širnjati dni po njegovi pismeni objavi se uloži ves vpisani zeseek pri dotičnem zavodu na ime: Kapitan Kuzma V. Gamulin, Trst. Eventuelni ostanek vplačenega denarja se naloži kot rezervni fond pri Živnostenski banki v Trstu. Kapitan Kuzma Gamulin je udeležen pri podjetju z znatnejšimi sredstvi, in njemu se poveri uprava in vodstvo plovbe.

Največe zlo današnjega časa in najbolj razširjena bolezen ostane še vedno kronična zapeka. Ista obstoja iz nenaravnega nakopičenja in zastajanja ostankov v črevu, kar povzroča neprijetni občutek. Dolgo trajajoča zapeka moti prebavni proces, s tem pa zmanjšuje v veliki meri moč bolnika. Kot najuspešnejše zdravilo velja pri zdravnikih Saxiechnerjeva kislina voda HUNYADI JANOS, ki ne bi smela manjkati v nobeni hiši.

Priporočila se slavnemu občinstvu trgovina jestvin Vekoslav Plesničarja ulica Giulia šte. 29. Postrežba točna in solidna.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besedo. Manjšo tiskano besedo obratno. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se takoj in neratno oddelku.

PIKA šte. 10 je izšla. Razširjajte in kupujte jo po tobakarnah (2043)

Gospodična večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi z večletno prakso išče primerno službo. — Naslov: V. S. Francesco št. 38, I. n. 2044

Sprejme se enega ali dva učenca na stanovalni in hrano. Domača pristržba. Naslov pove inerati odd. Edinosti 2040

Slovani če se ne veste, da imate svojega dobrega zida v sobnega slikarja, se vam priporoča Marin Grgin, ulica del Boascho št. 18, III. nad. 2042

Velika lepa koza za molzti, se zaradi preselit e takoj proda. — Scorcio San Pietro št. 34. 2026

Priporočila Vam, Slovani, mizarsko delavnico v ulici Sette Fontane Chiadino in monte št. 5 — Valentin Blažina. 2009

Odda se se na novo urejeno stanovanje pri mali družini, blizu rojanske cerkve, 2 sobi, kuhinje in mala sobica. Pred hišo senčnato dvorišče z drevjem. Lep razgled. Naslov pove inerati oddelku Edinosti. 2028

Mlekarna z veliko razpečavo piva, vina, masla in drugo se proda radi odpotovanja za K 400.—. Pojasnila: Kolaršič, Kavarna Corso 9—11 in 3—6. 2117

Stanovanje s hrano se odda gospodom ali dijakom pri slovenski družini. Boschet o 40, polnadstropje, levo. 2034

Proda se v ulici Giulia 23 (v zalogi olja G. Biaggini) črni sladkor avansa po 96 vinarjev kg, jedilno olje po 88 vin. liter. 1994

Sode belega in črnega vina proda Nicolò Devin v svoji kleti v Kopru in v Izoli pri javni ohtnici. 2010

Prazna soba s porabo kuhinje in meblirana sobica se odda takoj. Via Commerciale 9, prilijeje. 2100

Trgovski pomočnik priden in pošten, išče službo kje na ozeldi. Prijazne ponudbe pod „Poštenost“ šte. 2011“.

ČITAJTE V VAŠO LASTNO KORIST!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogateti le s srečko! TURŠKA SREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljiva srečka.

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobinki vsako leto 400.000, 1.000.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih fr.

ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

Posor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. oktobra 1913. 1 turška srečka in 1 italijanskega redčega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po 6 kron.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Denarja ni,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošijte za pojasnilo v pismu pet znamk po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

Josip Batič,

Ilirska Bistrica — KRANJSKO.

Podpirajte družbo
SV. CIRILA IN METODA!

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu in cenjenim odjemalcem v mestu in in deželi, da sem preselil svojo trgovino jestvin iz ulice Petronio v ulico Media št. 8 in se priporočam uljudno za nadaljni obisk. — Z odličnim spoštovanjem
J. POČKAJ.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

IVAN PARENZAN:

mesnica.

Dnevno sveže meso, dovoz z železnice. Razpošiljanje na dom po konkurenčnih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Rojan, S. Marcora 1.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena trgovina obrtni nastavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodal, vina, spirita, likera, tropinovec, olje, alivovec, maralčin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na delo pošiljam cenila.

1422 **Fran Abram**
Trst, ulica S. Francesco 44.

Proda se

pod zelo ugodnimi pogoji

1. **veleposrestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopjem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj,

2. **novi zidana priložna hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino.

3. **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.

Povsod je potrebna v primeri z vrednostjo le prav mala glavica: ad 1. 30.000 K, ad 2. 2000 K, ad 3. 20.000 kron. S posestvom ad 1. je združena pravica lastnega lova, prijetno letovišče.

Pojasnila potom posredovalne pisarne Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodverška ulica 8.

PATENTNI URAD

Dr. ing. vit. Gino Dompierija

TRST - ULICA MERCATO VECCHIO 1 - TRST

Od danes naprej

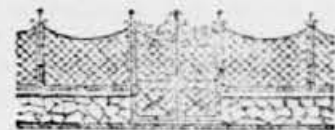
v mesnici

JOSIPA ZOBEC

Rojan, ulica Apiari šte. 5

se prodaja goveje meso po K 136, goveje stegno po K 176, brez kosti po K 232. — Teletina po K 160 in 180.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medl

dobavlja, kakor je dokazano, trvdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastonj.

Predmeti za planince

Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki.

Vsakovrstne obleke:

Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokavice.

Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad.

Modni predmeti za gospode, urajce, ovratnice, zapestnice in nogovice.

Za člane športnih in planinskih društev

POSEBNE CENE.

Sportna trgovina Strake

ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojpi)

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Cermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročalte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.